

Allvarliga uppgifter om sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten

Det saknas i dag heltäckande och samlade siffror över omfattningen av sexualbrott inom hemtjänsten. Trots detta visar kriminologiska granskningar på ett mycket allvarligt samhällsproblem. En genomgång av polisanmälningar i polisregion Mitt visar att närmare 400 våldtäktsanmälningar mot kvinnor över 60 år har registrerats sedan 2021, där hemtjänstpersonal i flera fall varit misstänkta. Samtidigt pekar forskare och rättsväsende på ett betydande mörkertal, där många brott aldrig anmäls.

Sexualbrotten sker ofta i samband med omvårdnad och riktas mot särskilt sårbara äldre personer. Skam, rädsla, kognitiv svikt såsom demens samt en stark beroendeställning till personalen gör att många drabbade saknar möjlighet att slå larm. För denna åldersgrupp utgör våldtäkter det vanligaste grova våldsbrottet, och det finns återkommande fall där gärningsmän dömts för grova sexualbrott inom äldreomsorgen.

Utöver sexualbrott har det även framkommit uppgifter om att egendomsbrott, såsom stölder, förekommer inom hemtjänsten. Sammantaget väcker detta mycket allvarliga frågor kring säkerheten, tillsynen och kvaliteten inom verksamheten, liksom kring huvudmannens ansvar för att skydda äldre personer i deras egna hem.

Sverigedemokraterna menar att denna utveckling måste ses i ljuset av hur hemtjänsten organiseras och bemannas. Arbetet har i många fall låg status och utförs inte alltid av utbildad eller på annat sätt kvalificerad personal. Det förekommer att personer anvisas till hemtjänsten genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder, utan att kraven på kompetens, lämplighet och erfarenhet alltid är tillräckligt högtställda.

Sammantaget innebär detta att personer utan nödvändig kompetens eller personlig lämplighet i vissa fall ges tillträde till våra äldres hem. När detta sker utan tillräckliga bakgrundskontroller, introduktion, handledning och uppföljning skapas uppenbara risker för såväl trygghet som kvalitet inom hemtjänsten.

Mot denna bakgrund är det nödvändigt att stadsdelsförvaltningen tydligt redovisar hur man ser på riskerna inom hemtjänsten, vilka slutsatser som dragits av den allvarliga problematik som uppmärksammas samt vilka konkreta åtgärder som vidtas för att skydda äldre från övergrepp och brott.

Mot bakgrund av detta vill vi därför fråga följande:

1. Slutsatser av den uppmärksammade problematiken

Vilka slutsatser har stadsdelsförvaltningen dragit av de uppgifter som framkommit om sexualbrott och egendomsbrott inom hemtjänsten, både nationellt och lokalt?

2. Trygghet och säkerhet i hemtjänsten

Hur bedömer stadsdelsförvaltningen i dag säkerheten och tryggheten för äldre som tar emot hemtjänstinsatser i stadsdelen?

3. Kontroller och uppföljning av personal

Vilka rutiner finns för bakgrundskontroller, lämplighetsbedömning och kontinuerlig uppföljning av hemtjänstpersonal, inklusive tim- och visstidsanställda, och hur säkerställs att motsvarande krav och kontroller tillämpas även hos privata hemtjänstutförare som finansieras av kommunen?

4. Förebyggande arbete och ansvar

Hur arbetar stadsdelsförvaltningen, tillsammans med den politiska majoriteten, för att förebygga sexualbrott och andra allvarliga brott inom hemtjänsten?

5. Möjlighet att slå larm

Hur ges äldre och deras anhöriga möjlighet att på ett tryggt, tillgängligt och förtroendeskapande sätt anmäla misstänkta övergrepp, stölder eller andra missförhållanden inom hemtjänsten?

Liliane Åkerlund (SD)

Gabriel Kroon (SD)